

Det gikk over et år før jeg skjønnte noe. For en som må slå opp ordet "artrose" i fremmedordboken og som tror at "postdoktor" er en person som har tatt doktorgraden via brevkurs, er det ikke lett å være pasientrepresentant i referansegruppen i et medisinsk forskningsprosjekt. Så - hva kan en blind høne bringe av korn til Fysioprims fremtidige matkammer?

Min nyvunne status som en slags yrkespasient, har ført til at jeg er blitt invitert til å holde foredrag for deltakerne på OUS' opplæringsprogrammer for Forskningsrekruttering og forskningskarriere. Jeg er blitt tvunget til å tenke gjennom medisinsk forsknings dypeste hensikt sett fra mitt ståsted. Som mangeårig kronisk syk og med en ektefelle som for 4 uker siden så seg tvunget til å avbryte en beintøff cellegiftbehandling, vet jeg noe om lidelse og jeg vet noe om sårbarhet. Og så sier jeg til mitt auditorium av forskningsspirer, av professorer og av postdoktorer: "Jeg misunner dere. Dere jobber med noe av det flotteste som tenkes kan: Det å lindre lidelse og det å møte sårbarhet".

Dette perspektivet, "å lindre lidelse og møte sårbarhet", gir i mine øyne et sterkt imperativ for Fysioprims fremtid. Vi snakker om forskning i førstelinjen. Vi snakker om berøringsflaten mellom behandler og behandlet. Og vi snakker om hvordan et forskningsprogram som tar sikte på å tilrettelegge for god systematikk og en forståelse for sammenhengen mellom tiltak/virkning i medisinsk behandling MÅ ende ut i konkrete, varige praktiske forandringer og tiltak. Enkeltstående vitenskapelige artikler i anerkjente fagtidsskrifter fulgt av tilbørlig heder og ære er vel og bra. Men er lidelse bedre lindret? Er sårbarhet bedre møtt? Personlig reagerer jeg når fremdriftsrapporten for 2. halvår som referansegruppen har fått, rubriserer publiserte artikler under overskriften "Resultater". Dette er sikkert bare et semantisk spørsmål, men værharene til en yrkespasient reiser seg i vaksomhet.

Jeg blir beroliget og også imponert når jeg leser de ulike rapportene som er sendt ut til referansegruppen i forkant av dette møtet. De viser på en eksemplarisk måte hvordan alt henger sammen med alt, samtidig som det klargjøres hva som er sentralt og hva som etter hvert kan fases ut som spin - offs. Godt er det også å se hvordan Fondet synes å ha en positiv holdning til finansielt å være med på veien videre. Men jeg fester meg ved en sak: Prosjektledelsen sier, så vidt jeg kan observere, at den på dette tidspunktet ikke tar opp spørsmålet om fremtidig organisering. Jeg tror allikevel det er viktig allerede i fasen vi nå går inn i, å arbeide med nettopp dette.

Ny slide

Fysioprim er som en russisk matrusjka. Man tar opp en dukke og finner en ny. Derfor blir det stadig viktigere å avgjøre:

Hva skal ha permanens, hva er avgrenset i tid?

Hva skal foregå sentralt, hva skal, bør skje lokalt/regionalt

For hvilke elementer i Fysioprim er det vesentlig etter hvert å forlate prosjektorganisasjonen og starte arbeidet med å etablere et fast brohode?

Hvordan slippe å bruke fullt så mye tid på å finne penger?

Permanens og fast organisering hører sammen. En utfordring for en permanent organisering vil være å beholde kontakten med profesjonsmangfoldet: klinikere, fastleger, kommuneadministrasjon, universitet, politikere. Nettopp nettverkbyggingen som overskrider fag, profesjoner og ikke minst status har vært en styrke for Fysioprim.

En annen styrke for Fysioprim så langt, har vært lokale/regionale initiativ. Jeg tror det er avgjørende viktig at man erkjenner at Harald Hårfagre aldri klarte å samle Norge til ett rike. Vi har en inngrodd mistillit til sentralmakt. Av og til skal vi være glad for det. Og vi må nyttiggjøre oss det! Senest i dag har vi fått et nytt slagord fra Stavanger: "Leve hele livet". Det kjøper jeg! Uansett er det langt bedre enn når Saaby Christensen sier: "Livet er den tiden det tar å dø"

Selv et lite innlegg som dette krever gjennomtenkning. Og plutselig slår det meg: Fysioprim hører jo naturlig hjemme i den norske debatten om hvordan vi skal få ned våre høye tall for sykefravær og uførhet. Derfor, la meg postulere et mål for permanens og finansiering: I 2017 bør Fysioprim være en post på Statsbudsjettet – under Arbeidsministeren! Vi må altså ikke bare tenke bredt, men også stort.

Torgrim siterte for en stund siden Kierkegaard. La meg avslutte med å sitere en annen dansk filosof, Piet Hein. Dette får stå som et avskrekkende eksempel på hva Fysioprim ikke skal representere:

"I minnes den lille historie

om presten nede fra Dont.

Han så ut som han gikk med en glorie

Og så var det hans horisont."